

Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση

Τόμ. 9, Αρ. 6B (2017)

Ο Σχεδιασμός της Μάθησης

Τόμος 6, Μέρος Β

Πρακτικά

9^ο Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή
& εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση

Αθήνα, 23 – 26 Νοεμβρίου 2017

Ο Σχεδιασμός της Μάθησης

Επιμέλεια
Αντώνης Λιοναράκης
Σύλβη Ιωακειμίδου
Μαρία Νιάρη
Γκέλη Μανούσου
Τόνια Χαρτοφύλακα
Σοφία Παπαδημητρίου
Άννα Αποστολίδου

ISBN 978-618-5335-01-4
ISBN SET 978-618-82258-5-5

Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο
Ελληνικό Δίκτυο Ανοικτής & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης

“Συμμετέχοντας στο ERASMUS+ πρόγραμμα με
θέμα την αποτελεσματική χρήση των ΤΠΕ στην
τάξη”

Βασίλειος Ζακόπουλος, Αμαλία Αγγέλου

doi: [10.12681/icodl.1196](https://doi.org/10.12681/icodl.1196)

“Συμμετέχοντας στο ERASMUS+ πρόγραμμα με θέμα την αποτελεσματική χρήση των ΤΠΕ στην τάξη”

“Taking part to the Erasmus+ project, using ICT and technology effectively in classrooms”

Βασίλειος Ζακόπουλος
Μέλος ΣΕΠ
ΕΑΠ
vaszak@gmail.com

Αμαλία Αγγέλου
Δασκάλα
4ο Δ.Σ. Ραφήνας
amaliaaggelou@yahoo.gr

Abstract

The widespread use of new technologies, as well as distance learning, have given a great boost and a different dimension to the effort of communication and cooperation between schools around the world, both for students and for their teachers. Greece along with other European countries participates in a two year Erasmus+ program aiming at the effective use of ICT in the classroom. Using data from the 4th Rafina primary school, which represents Greece in this program, we show that the program has multiple benefits for both students and teachers involved. Those involved get acquainted with other cultures, get to know different countries and their civilization, their education systems, strengthen their technological, social and linguistic skills and develop their European identity.

Keywords: *ERASMUS+*, *program*, *use of ICT*, *european dimension*

Περίληψη

Η διαδεδομένη χρήση των νέων τεχνολογιών στις μέρες μας, αλλά και η εξ αποστάσεως εκπαίδευση έχουν δώσει μεγάλη ώθηση, αλλά και μια διαφορετική διάσταση στην προσπάθεια επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ των σχολικών μονάδων ανά τον κόσμο τόσο σε επίπεδο μαθητών όσο και εκπαιδευτικών. Το 4ο δημοτικό σχολείο Ραφήνας συμμετέχει εκπροσωπώντας την Ελλάδα μαζί με άλλες ευρωπαϊκές χώρες σε ένα διετές πρόγραμμα Erasmus+ με στόχο την αποτελεσματική χρήση των ΤΠΕ στην τάξη. Τα έως τώρα αποτελέσματα δείχνουν πώς τα οφέλη τόσο για τους μαθητές όσο και τους εκπαιδευτικούς που συμμετέχουν είναι πολλά, αφού μέσω ανάλογων προγραμμάτων γνωρίζουν άλλες κουλτούρες, χώρες και τους πολιτισμούς τους, τα εκπαιδευτικά τους συστήματα, ενισχύουν τις τεχνολογικές, κοινωνικές και γλωσσικές τους δεξιότητες καθώς και την ανάπτυξη της ευρωπαϊκής τους διάστασης και νοοτροπίας.

Λέξεις-κλειδιά: *ERASMUS+*, *πρόγραμμα*, *χρήση ΤΠΕ*, *ευρωπαϊκή διάσταση*

Εισαγωγή

Η έννοια της συνεργασίας μεταξύ των σχολείων παγκοσμίως έχει ευρέως αναγνωρισθεί ότι υποστηρίζει την επικοινωνία και την επαφή με νέες και

διαφορετικές κουλτούρες. Τα τελευταία τουλάχιστον 50 χρόνια αναφέρονται διάφορες μορφές επικοινωνίας μεταξύ σχολικών μονάδων. Η εισαγωγή όμως των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση και η διάχυση του Διαδικτύου από τη δεκαετία του 1990 και μετά προσέφερε νέες δυνατότητες και νέες προοπτικές στη διαδικασία αυτή (Gouseti, 2013). Ακόμη περισσότερο η ανάπτυξη και διάχυση όλων των νέων τεχνολογιών, αλλά και κυρίως η αλματώδης ανάπτυξη των κοινωνικών δικτύων τα πρόσφατα χρόνια, έχουν προσφέρει άλλες δυνατότητες στον τομέα της εκπαίδευσης και ειδικότερα στη συνεργασία μεταξύ των σχολικών μονάδων παγκοσμίως. Σύμφωνα με τη Gouseti (2013, σελ. 379) “ένα ευρύτερο μοντέλο συνεργασίας περιλαμβάνει πρωτοβουλίες που λαμβάνονται σε διεθνές επίπεδο και στοχεύουν να ξεπεράσουν τα γεωγραφικά σύνορα και να προωθήσουν ένα διάλογο και μία ανταλλαγή κουλτούρων μεταξύ σχολείων σε διεθνές επίπεδο”. Σύμφωνα με τον Belz (2007, p. 127) “το κύριο σημείο της εξ αποστάσεως επικοινωνίας είναι η χρήση των εργαλείων επικοινωνίας του Διαδικτύου (π.χ. email, chat, blogs, videoconferencing) για γλωσσική και πνευματική επικοινωνία διαφορετικών ομάδων μαθητών και δασκάλων σε επίπεδο ιδρυμάτων για τον σκοπό της κοινωνικής αλληλεπίδρασης και διαπνευματικής συνεργασίας μέσω project”. Η επικοινωνία αυτή, ανάλογα και με τη χρήση των εργαλείων των νέων τεχνολογιών μπορεί να διακριθεί και σε “σύγχρονη” (chat, videoconferencing, etc.) και “ασύγχρονη” (email, wikis, blogs, etc.). Μέσω της συνεργασίας αυτής εφαρμόζεται στην πράξη η δυνατότητα που παρέχουν οι νέες τεχνολογίες και η εκτενής χρήση του Διαδικτύου για επέκταση της διαδικασίας της μάθησης και της διδασκαλίας πέρα από τα φυσικά όρια μιας συμβατικής αίθουσας διδασκαλίας.

Τι είναι το Erasmus+;

Όπως αναφέρεται στην αρχική σελίδα του επίσημου site του Erasmus+ της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

το Erasmus+ είναι το πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την εκπαίδευση, την κατάρτιση, τη νεολαία και τον αθλητισμό, που στοχεύει στην ενίσχυση των δεξιοτήτων και της απασχολησιμότητας καθώς και στον εκσυγχρονισμό των συστημάτων εκπαίδευσης, κατάρτισης και νεολαίας, σε όλους τους τομείς της Δια Βίου Μάθησης (Ανώτατη Εκπαίδευση, Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση, Εκπαίδευση Ενηλίκων, Σχολική Εκπαίδευση, δραστηριότητες νεολαίας, κτλ). Το πρόγραμμα Erasmus+ δομείται σε 3 βασικές Δράσεις (Key Actions) για την εκπαίδευση, την κατάρτιση και τη νεολαία (για την περίοδο 2014-2020) οι οποίες είναι:

1. Βασική Δράση 1 (KA1/BA1): Κινητικότητα των ατόμων
2. Βασική Δράση 2 (KA2/BA2): Συνεργασία για την καινοτομία και την ανταλλαγή καλών πρακτικών
3. Βασική Δράση 3 (KA3/BA3): Ενίσχυση σε θέματα μεταρρυθμίσεων πολιτικής” (Ευρωπαϊκή Ένωση, Erasmus+)

Γιατί είναι απαραίτητο το Erasmus+;

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην κατεύθυνση αυτή έχει δραστηριοποιηθεί με πολλούς τρόπους: με εκδόσεις οδηγών για συμμετοχή στο πρόγραμμα για εκπαιδευτικούς, Διευθυντές σχολικών μονάδων, με ενημέρωση μέσω δικτυακών τόπων, με διάθεση ενημερωτικών φυλλαδίων, κλπ. Στον πρακτικό οδηγό για τους Διευθυντές σχολείων αναφέρει:

Η Ευρώπη αλλάζει γρήγορα, με την τεχνολογία να αναπτύσσεται ραγδαία, την παγκοσμιοποίηση να παρουσιάζει αύξηση και την μετανάστευση να εξαπλώνεται ευρέως, γεγονότα που δημιουργούν όλο και περισσότερες ευκαιρίες αλλά και προκλήσεις. Τα συστήματα των σχολείων μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην αντιμετώπιση των προκλήσεων αυτών, προωθώντας την εκπαίδευση και πρωταγωνιστώντας στους τομείς των αλλαγών και της καινοτομίας. Το Erasmus+ δίδει τη δυνατότητα σε κάθε διευθυντή σχολείου, για τον οποίο η προοπτική διασυνοριακής συνεργασίας συνιστά ισχυρό κίνητρο, να

συνδράμει στο μετασχηματισμό των σχολικών προγραμμάτων και στην προώθηση της εκπαίδευσης και της κατάρτισης στην Ευρώπη (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2015, σελ. 8)

Οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε προγράμματα ανταλλαγής Comenius και Erasmus φαίνεται να αποκομίζουν αρκετά οφέλη. Όπως αναφέρεται στον δικτυακό τόπο teachers4europe σε “μια νέα ευρωπαϊκή μελέτη σχετικά με τον αντίκτυπο των συμπράξεων μεταξύ σχολείων από διάφορες χώρες φαίνεται πως οι μαθητές - ιδίως στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση - βελτίωσαν σημαντικά τις δεξιότητές τους, συμπεριλαμβανομένων των πολιτιστικών και κοινωνικών δεξιοτήτων, αλλά και τις γνώσεις πληροφορικής (ΤΠΕ) και ξένων γλωσσών. Η μελέτη κάλυψε 50 σχολεία σε 15 ευρωπαϊκές χώρες (Ελλάδα, Βέλγιο, Εσθονία, Φινλανδία, Γαλλία, Γερμανία, Ουγγαρία, Ιταλία, Κάτω Χώρες, Πολωνία, Ρουμανία, Σλοβακία, Ισπανία, Τουρκία και Ηνωμένο Βασίλειο), που έλαβαν επιχορηγήσεις από το πρόγραμμα Comenius (το οποίο είναι το σχολικό ισοδύναμο του Erasmus) για να δημιουργήσουν συμπράξεις που λειτούργησαν από το φθινόπωρο της περιόδου 2009-2011” (teachers4europe). Σύμφωνα επίσης με τα αποτελέσματα της έρευνας, επτά στα δέκα σχολεία δήλωσαν, ότι οι συμπράξεις είχαν μεγάλο έως πολύ μεγάλο αντίκτυπο στην πολιτισμική συνείδηση και έκφραση των μαθητών, καθώς και στις κοινωνικές τους ικανότητες και στις ικανότητες συμπεριφοράς τους ως πολιτών. Ακολούθησαν οι δεξιότητες χρήσης υπολογιστή (54%) και η επικοινωνία σε ξένες γλώσσες (52%). Συμπράξεις σχολείων μπορούν να γίνουν από δύο έως και πολλά περισσότερα σχολεία από διαφορετικές ευρωπαϊκές χώρες καταρτίζοντας ένα κοινό πρόγραμμα με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας της διδασκαλίας και για την ενίσχυση της συνεργασίας σχετικά με καινοτόμες ιδέες ή ανταλλαγές. Σύμφωνα πάντα με το teachers4europe η ΕΕ έχει στηρίξει χρηματοδοτώντας πάνω από 7.000 σχέδια Comenius, σε καθένα από τα οποία έλαβαν μέρος πέντε σχολεία κατά μέσον όρο. Άλλα συμπεράσματα της μελέτης δείχνουν τα οφέλη που απεκόμισαν οι εκπαιδευτικοί καθώς υπήρξε σαφής βελτίωση των γνώσεών τους σχετικά με άλλα εκπαιδευτικά συστήματα, και ενίσχυση των κοινωνικών και γλωσσικών τους δεξιοτήτων. Σε πολλά σχολεία σε απομακρυσμένες περιοχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μέσω των συμπράξεων που χρηματοδοτούνται από κονδύλια της ΕΕ δίνεται μοναδική ευκαιρία για τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς να συμμετάσχουν σε ένα πρόγραμμα στο εξωτερικό.

Το Πρόγραμμα

Στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα Erasmus+ με τίτλο «Using ICT and Technology effectively in classrooms» συμμετέχουν σχολεία από την Ελλάδα, την Ιταλία, την Τουρκία και την Ισπανία με συντονίστρια χώρα την Ιταλία. Πρόκειται για ένα διετές πρόγραμμα όπου σκοπός του είναι να φέρει κοντά τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές, να γνωρίσουν την κουλτούρα και τον πολιτισμό κάθε χώρας, το εκπαιδευτικό τους σύστημα και να συνεργαστούν για να επιτύχουν τους σκοπούς του προγράμματος. Το σχολείο της Ιταλίας βρίσκεται στο Τράπανι της Σικελίας και πρόκειται για ένα σχολείο που έχει μαθητές δημοτικού και μαθητές των μικρών τάξεων του γυμνασίου (850 μαθητές, 111 δασκάλους). Είναι ένα σχολείο με πολλές δυνατότητες και εμπειρία σε ευρωπαϊκά προγράμματα. Το σχολείο της Ισπανίας είναι ένα σχετικά καινούριο σχολείο από την επαρχία της Guadalajara που βρίσκεται κοντά στη Μαδρίτη. Δεν έχει εμπειρία από τέτοιου είδους προγράμματα όμως έχει εκπαιδευτικούς και προσωπικό που θέλουν να δώσουν ευκαιρίες στους μαθητές τους να μοιραστούν καλές πρακτικές με άλλα σχολεία του εξωτερικού. Το σχολείο της Τουρκίας προέρχεται από την Κωνσταντινούπολη και είναι σχολείο που περιλαμβάνει και μικρές τάξεις του γυμνασίου. Έχει πάνω από 600 μαθητές, 31 εκπαιδευτικούς και 5 άτομα προσωπικό. Τέλος, το ελληνικό σχολείο είναι ένα μικρό

νέο σχολείο από την Ανατολική Αττική που έχει καταφέρει στα λίγα χρόνια που λειτουργεί να συμμετέχει σε 4 ευρωπαϊκά προγράμματα. Έχει 120 μαθητές και περίπου 12 εκπαιδευτικούς.

Με το συγκεκριμένο πρόγραμμα σκοπός είναι να χρησιμοποιήσουμε την τεχνολογία που έχει μπει για τα καλά στη ζωή των μαθητών, έτσι ώστε να τους παροτρύνουμε, να τους δώσουμε κίνητρο μέσα στην τάξη. Μέσα από διάφορα προγράμματα, smart boards, projectors, interactive books θα δημιουργήσουμε τα δικά μας υλικά διδασκαλίας προσαρμοσμένα στους μαθητές μας. Θα ψάξουμε για μεθόδους, προσεγγίσεις, υλικά που θα τους εμψυχώσουν, θα τους κάνουν να ενδιαφερθούν για μια μάθηση όχι έτοιμη, δοσμένη από τον εκπαιδευτικό, αλλά μια μάθηση που θα προέλθει από τους ίδιους τους μαθητές. Οι μαθητές που θα συμμετέχουν στο πρόγραμμα, αφού ενημερωθούν για τα οφέλη και τους σκοπούς του θα αφηθούν ελεύθεροι να λειτουργήσουν και να επιλέξουν τις μεθόδους για να επιτύχουν τους στόχους τους. Πρόθεση είναι να συμμετέχουν τόσο αγόρια και κορίτσια ανεξάρτητα από το υπόβαθρο και την καταγωγή τους. Να αναπτύξουν οι μαθητές αυτόνομες προσωπικότητες με τη χρήση μοντέρνων και αποτελεσματικών εργαλείων. Να μάθουν να χρησιμοποιούν από μικρή ηλικία μέσα στην τάξη tablets, smart boards, δηλαδή να αναπτύξουν δεξιότητες με τους υπολογιστές, όχι μόνο για παιχνίδι, αλλά και για μάθηση. Επίσης, πολύ σημαντικό είναι να μάθουν να συνεργάζονται για να επιτύχουν τα επιθυμητά αποτελέσματα. Να εξοικειωθούν με την αγγλική γλώσσα μιας και είναι η επίσημη γλώσσα του προγράμματος. Στο πρόγραμμα συμμετέχουν από κάθε σχολείο μαθητές, εκπαιδευτικοί, το προσωπικό του σχολείου, οι γονείς αλλά και η τοπική κοινωνία.

Στόχοι του προγράμματος

Κάθε σχολείο καλείται να δημιουργήσει μια αίθουσα τριών διαστάσεων (3D) και να παράγει τρισδιάστατα υλικά ανάλογα με το θέμα που δουλεύει. Η Ιταλία ασχολείται με το περιβάλλον και τη Φυσική Αγωγή (physical education), η Τουρκία με τη Γεωγραφία, η Ισπανία με την κίνηση (traffic) και η Ελλάδα με την Ιστορία. Οι μαθητές θα μάθουν σχεδιαστικά προγράμματα, έτσι ώστε να σχεδιάσουν και να εκτυπώσουν τα μοντέλα που δημιούργησαν. Από τη στιγμή που είμαστε εθισμένοι με την τεχνολογία το πρόγραμμα έχει στόχο να συνδέσει την τεχνολογία και τη μαθησιακή διαδικασία. Γίνεται προσπάθεια μέσα από τη 3D αίθουσα να ανακαλύψουμε τεχνικές και τρόπους για να κάνουμε πιο ελκυστικό το μάθημα και να συμμετέχουν ενεργά οι μαθητές μας. Το πρόγραμμα θα οδηγήσει τους μαθητές να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους. Σε κάθε σχολείο θα υπάρχει ομάδα που θα επιβλέπει αν γίνονται όλα όπως πρέπει και στον χρόνο που πρέπει. Στις μικρές τάξεις η χρήση των νέων τεχνολογιών (μάθημα με υπολογιστές, με διαδραστικά βιβλία) είναι το ζητούμενο προκειμένου οι μαθητές να εξοικειωθούν με αυτές και να ανακαλύψουν τη γνώση με παιγνιώδη τρόπο. Όπου χρειάζεται κάθε σχολείο θα βοηθάει, θα συμβουλεύει, έτσι ώστε να πετύχουμε το καλύτερο αποτέλεσμα.

Οι μαθητές κάθε χώρας πρέπει με την έναρξη του προγράμματος να γνωρίσουν τις χώρες με τις οποίες θα συνεργαστούν, να μάθουν για τον πολιτισμό και την κουλτούρα τους και να ενημερωθούν για το εκπαιδευτικό τους σύστημα. Σε κάθε σχολείο δημιουργείται γωνία Erasmus με το logo του προγράμματος και φωτογραφίες από τους εταίρους και τις δραστηριότητες που έχουν γίνει. Πόστερ και φυλλάδια που θα ενημερώνουν για το πρόγραμμα το σχολείο και την τοπική κοινωνία θα δημιουργηθούν από κάθε σχολείο και οι μαθητές θα φτιάξουν παρουσιάσεις του σχολείου και της περιοχής τους, έτσι ώστε να τους γνωρίσουν καλύτερα και οι άλλοι εταίροι. Ερωτηματολόγια και φύλλα αξιολόγησης θα δοθούν στην αρχή του

προγράμματος και στη μέση για να ελεγχθεί κατά πόσο υπήρχε θετική ανταπόκριση και αντίκτυπος του προγράμματος. Πολύ σημαντικό ρόλο έχει και η διάχυση του προγράμματος γι αυτό και οι τοπικές εφημερίδες, έντυπες και ηλεκτρονικές θα ενημερώνονται για το πρόγραμμα και τα αποτελέσματά του.

Μέσω του προγράμματος γίνεται προσπάθεια να δοθούν στους μαθητές ευκαιρίες να βελτιώσουν τις δεξιότητες που έχουν να κάνουν με τεχνολογία, με γλώσσα, συνεργασία, με σχεδιασμό και επικοινωνία. Οι μαθητές θα αναπτύξουν γνώση και κατανόηση της ιστορίας, του πολιτισμού, του τρόπου ζωής των άλλων χωρών και θα κατανοήσουν ότι είμαστε όλοι ενεργοί ευρωπαίοι πολίτες. Κάθε σχολείο μέσα από το διαφορετικό εκπαιδευτικό σύστημα που το διακατέχει θα προσφέρει στο πρόγραμμα, θα επηρεάσει με θετικό τρόπο, θα παρουσιάσει τεχνικές και πρακτικές που μπορεί να υιοθετηθούν και από τα άλλα σχολεία.

Δραστηριότητες που πρέπει να γίνουν από τα σχολεία

- Ενημέρωση για το πρόγραμμα
- Παρουσίαση των χωρών
- Επιλογή μαθητών και εκπαιδευτικών που θα συμμετέχουν ενεργά
- Δημιουργία γωνία Erasmus σε κάθε σχολείο
- Φυλλάδια, πόστερ για ενημέρωση των μαθητών, γονέων και της τοπικής κοινωνίας
- Δημιουργία 3D αίθουσας και παραγωγή τρισδιάστατων υλικών ανάλογα με το θέμα κάθε χώρας
- Δημιουργία ιστοσελίδας και σελίδας Facebook για την επικοινωνία μεταξύ των εταίρων
- Δημιουργία ερωτηματολογίων για την αξιολόγηση του προγράμματος
- CD/DVD με φωτογραφίες από τις δραστηριότητες των μαθητών
- Δημιουργία περιοδικού που να δείχνει τις εργασίες των μαθητών όλων των χωρών και τα αποτελέσματα
- Διάχυση του προγράμματος σε τοπικά μέσα και σε άλλα σχολεία της περιοχής
- Καθιέρωση στο σχολείο open day activities όπου οι μαθητές θα παρουσιάζουν τις δραστηριότητες και θα ενημερώνουν το σχολείο για τα αποτελέσματα.

Κινητικότητα εκπαιδευτικών και μαθητών

Για τη σωστή διαχείριση του προγράμματος έχουν προγραμματιστεί 2 συναντήσεις των εκπαιδευτικών στην Ιταλία, που είναι η συντονίστρια χώρα, προκειμένου να συζητηθούν οι λεπτομέρειες και να λυθούν τυχόν απορίες. Μία στην αρχή του προγράμματος και μία στο τέλος. Επίσης, σημαντικό κομμάτι του προγράμματος είναι τα learning/Teaching/Training Activities των μαθητών και των εκπαιδευτικών στα σχολεία των εταίρων. Ομάδες μαθητών μαζί με τους εκπαιδευτικούς ταξιδεύουν στις χώρες που συμμετέχουν στο πρόγραμμα προκειμένου να γνωριστούν και να συμμετέχουν στις δραστηριότητες που έχει σχεδιάσει το κάθε σχολείο, σχετικές με τις ανάγκες του προγράμματος. Στόχος είναι μέσω της γνωριμίας να αναπτυχθεί η εμπιστοσύνη μεταξύ ανθρώπων που έχουν διαφορετική κουλτούρα, ο αλληλοσεβασμός στη διαφορετικότητα, η συνεργασία, αλλά και η υιοθέτηση καλών πρακτικών.

Συγκεκριμένα, η 1^η κινητικότητα μαθητών του ελληνικού σχολείου πραγματοποιήθηκε στην Ιταλία τον Φεβρουάριο του 2017. Δύο εκπαιδευτικοί και τέσσερις μαθητές ταξίδεψαν στο Τράπανι της Σικελίας για μία εβδομάδα προκειμένου να συμμετέχουν στις προγραμματισμένες δραστηριότητες του σχολείου.

Οι μαθητές είχαν την ευκαιρία να γνωρίσουν από κοντά τους άλλους μαθητές και εκπαιδευτικούς που εμπλέκονται, να παρουσιάσουν το δικό τους σχολείο και τόπο, αλλά και να γνωρίσουν το εκπαιδευτικό τους σύστημα και να συμμετέχουν ενεργά στη σχολική τους καθημερινότητα. Συμμετείχαν σε σεμινάρια για την τριδιάστατη εκτύπωση και είχαν τη δυνατότητα να εκτυπώσουν τα μοντέλα που σχεδίασαν. Για μία εβδομάδα βίωσαν τον τρόπο ζωής τους, ξεναγήθηκαν στον τόπο τους και συνεργάστηκαν προκειμένου να ολοκληρωθεί με επιτυχία το πρόγραμμα.

Η 2^η κινητικότητα πραγματοποιήθηκε τον Μάιο του 2017 στην Ισπανία και συγκεκριμένα στην επαρχία της Guadalajara, που βρίσκεται κοντά στη Μαδρίτη. Αυτή τη φορά συμμετείχαν 2 εκπαιδευτικοί και 7 μαθητές της ΣΤ΄ τάξης. Κατά τη διάρκεια της φιλοξενίας οι μαθητές γνώρισαν το σχολείο και τον τρόπο λειτουργίας του και συμμετείχαν στο πρόγραμμά του. Δημιουργήθηκαν μικτές ομάδες μαθητών και εκπαιδευτικών που συμμετείχαν στις δραστηριότητες που είχε σχεδιάσει το σχολείο σχετικά με την κίνηση (traffic). Οι μαθητές έπρεπε με τη χρήση εφαρμογών στα κινητά τους τηλέφωνα να ανακαλύψουν σημαντικά μνημεία στο κέντρο της Μαδρίτης, αλλά και να μάθουν να κινούνται με ασφάλεια σε μια μεγάλη πόλη. Επίσης, συμμετείχαν σε διαγωνισμούς μέσα στο σχολείο σχετικά με το σχεδιασμό αυτοκινήτων μέσα από ειδικά προγράμματα.

Η επόμενη κινητικότητα έχει προγραμματιστεί για τον Νοέμβριο του 2017 στην Ελλάδα και το θέμα έχει να κάνει με το μάθημα της Ιστορίας. Το ελληνικό σχολείο θα πρέπει να σχεδιάσει δραστηριότητες σχετικά με την ιστορία της Ελλάδας. Ήδη οι μαθητές στο εργαστήριο του σχολείου που είναι και η 3D τάξη σχεδιάζουν ιστορικά μνημεία της χώρας μας, φτιάχνουν παρουσιάσεις με αυτά προκειμένου να τα γνωρίσουν και οι μαθητές των άλλων χωρών όταν θα επισκεφτούν το σχολείο. Έχει καθιερωθεί και μια ώρα επιπλέον από το ωράριο του σχολείου, όπου οι μαθητές με τη βοήθεια της δασκάλας της Πληροφορικής δουλεύουν το σχεδιαστικό πρόγραμμα που έχει επιλεγεί. Τέλος, η τελευταία κινητικότητα θα πραγματοποιηθεί πάλι στην Ισπανία τον Μάιο του 2018, με θέμα τη Γεωγραφία.

Πλεονεκτήματα – Μειονεκτήματα

Η συμμετοχή σε ένα πρόγραμμα Erasmus+ έχει πολλά πλεονεκτήματα για ένα σχολείο. Κυρίως δύνεται η δυνατότητα στους εκπαιδευτικούς να ανακαλύψουν νέους τρόπους διδασκαλίας, πέραν του παραδοσιακού, να εμπλέξουν ενεργά τους μαθητές τους και να τους βοηθήσουν να αναπτύξουν δεξιότητες που θα φανούν χρήσιμες στη συνεργασία με άλλα σχολεία. Η οικονομική ενίσχυση για την ολοκλήρωση του προγράμματος είναι σημαντική βοήθεια για το σχολείο και μπορεί μέσω αυτής να πραγματοποιήσει καινοτόμες δράσεις για τον οργανισμό. Ειδικά τα προγράμματα που περιλαμβάνουν και ταξίδια με μαθητές δίνουν τη δυνατότητα στα παιδιά να βιώσουν την εμπειρία πιο έντονα, να συνεργαστούν δια ζώσης και να αναδείξουν τις δυνατότητές τους. Το σχολείο και η δουλειά των παιδιών και των δασκάλων γίνονται γνωστά στην κοινωνία και σίγουρα χαίρει εκτίμηση της τοπικής κοινωνίας.

Το μειονέκτημα που θα μπορούσε να αναφερθεί είναι ότι πολλές φορές οι εκπαιδευτικοί, για τις ανάγκες των ταξιδιών, πρέπει να λείψουν από το σχολείο και αυτό δημιουργεί προβλήματα στη λειτουργία του, ειδικά στις περιπτώσεις που δε γίνεται αναπλήρωση των εκπαιδευτικών. Φυσικά, η γλώσσα επικοινωνίας μεταξύ των εταίρων είναι η αγγλική και ίσως κάποιες φορές δυσχεραίνει την επαφή των παιδιών μεταξύ τους. Όμως, είναι σαφές ότι τα πλεονεκτήματα για ένα σχολείο που συμμετέχει σε προγράμματα Erasmus είναι πολύ περισσότερα και δίνουν κίνητρο για περαιτέρω συμμετοχή.

Συμπεράσματα

Η συμμετοχή της ελληνικής σχολικής μονάδας στο πρόγραμμα, επέτρεψε το άνοιγμά της προς την Ευρώπη και τον κόσμο. Έδωσε την ευκαιρία στους μαθητές και στους εκπαιδευτικούς της που συμμετέχουν να μεταβούν σε άλλες χώρες, να συνεργαστούν, να ανταλλάξουν γνώσεις και εμπειρίες, να ανακαλύψουν ότι μπορούν να τα καταφέρουν και κυρίως να έρθουν σε επαφή με άλλα πολιτισμικά περιβάλλοντα, αποκτώντας περισσότερες γνώσεις για άλλες κουλτούρες και πολιτισμούς, ανοίγοντας έτσι ένα παράθυρο στην ευρωπαϊκή διάσταση και να ξεπεράσουν τα φυσικά όρια μιας συμβατικής αίθουσας διδασκαλίας.

Σημείωση: Υπεύθυνος φορέας για τα ευρωπαϊκά προγράμματα στην Ελλάδα είναι το I.K.Y.

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Erasmus+ (2017) Ανακτήθηκε την 20/07/2017 από <https://www.iky.gr/el/erasmusplus>
- Erasmus+ (2017) Ανακτήθηκε την 25/07/2017 από <http://erasmus.duth.gr/>
- European Commission (2017) Erasmus+ Οδηγός προγράμματος. Έκδοση 2
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2015) *Erasmus+ : Πρακτικός Οδηγός για Διευθυντές Σχολείων*. Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- European Commission ( ) Erasmus+ Ανακτήθηκε την 25/08/2017 από <http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/>
- Teachers4europe (2011) Οι σχολικές συμπράξεις βελτιώνουν τις δεξιότητες των μαθητών και των εκπαιδευτικών. Ανακτήθηκε την 25/08/2017 από <http://www.teachers4europe.gr/t4e-articles-and-news/40>